

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie z wniosku sędzi Sądu Okręgowego w K. A. G. o zbadanie spełnienia przez SSN Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności (sprawa oznaczona sygnaturą I ZB 18/22), po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 30 listopada 2023 r. wniosku SSN Kazimierza Klugiewicza o wyłączenie SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 18/22

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. a contrario w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 217 z późn. zm.)

postanowił:

wniosek SSN Kazimierza Klugiewicza o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 18/22 pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pismem z 29 listopada 2022 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) SSN Kazimierz Klugiewicz wniósł na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 18/22.

Jako przyczynę złożenia wniosku wskazano, że okoliczności dotyczące powołania wskazanych sędziów na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego.

Analiza argumentacji powołanej przez SSN Kazimierza Klugiewicza wskazuje, iż wnioskujący przyczyn uzasadniających zastosowanie instytucji określonej w art. 41 § 1 k.p.k. upatruje w okoliczności, iż wskazani we wniosku sędziowie zostali powołani na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 ze zm.), co skutkuje nienależytą obsadą sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek należało pozostawić bez rozpoznania z uwagi na jego niedopuszczalność.

Zgodnie z dyspozycją art. 42 § 1 k.p.k. wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. Jeżeli sędzia uznaje, że zachodzi przyczyna wyłączająca go z mocy art. 40, wyłącza się, składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuje inny sędzia (§ 2). Podkreślenia wymaga przy tym, iż żądanie sędziego nie jest stricte wnioskiem o jego wyłączenie, gdyż ustawa odmiennie określa te czynności, lecz oświadczeniem wiedzy o podstawie jego wyłączenia z art. 41 § 1 k.p.k., ocena zaistnienia której należy do sądu (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, art. 42).

Literalne brzmienie powołanego przepisu w sposób jednoznaczny zatem wskazuje, iż podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego jest strona postępowania. Sędzia, zasiadający w składzie orzekającym w danej sprawie, nie jest zatem uprawniony do formułowania takowego postulatu, a jedynym żądaniem w tym zakresie mu przysługującym jest „samowylączenie” w postaci uprzednio wspomnianego złożenia oświadczenia wiedzy.

Zarówno w świetle regulacji kodeksowej z art. 41 k.p.k., jak i określonej w art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, sędzia wylosowany do rozpoznania tak wniosku o wyłączenie sędziego, jak i testu niezawisłości i bezstronności, nie ma legitymacji do wystąpienia z wnioskiem o wyłączenie innego sędziego wyznaczonego do orzekania w tej sprawie.

Powyższe przyjęcie uzasadnione jest nadto treścią w art. 29 § 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, zgodnie z którym uprawnionym do złożenia wniosku o zbadanie zachowania standardów niezawisłości i bezstronności jest strona lub uczestnik postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawach, o których mowa w art. 29 § 6 powoływanej ustawy.

Tym samym wniosek SSN Kazimierza Klugiewicza z 29 listopada 2022 r. o wyłączenie SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 18/22 już z tej przyczyny nie mógł wyrzeć oczekiwanego przez wnioskującego efektu.

Niezależnie od kwestii niedopuszczalności powyższego wniosku, poczynić należy uwagę, iż powyższy nie zawiera w swej treści przywołania takich faktów, które uzasadniałyby wyłączenie SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Marcina Łochowskiego i SSN Zbigniewa Kapińskiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt I ZB 18/22 od rozpoznania wskazywanej przez wnioskującego sprawy. Wnioskujący nie przedstawił bowiem skonkretyzowanych okoliczności, mogących wzbudzić u przeciętnego i rozsądnie rozumującego obserwatora procesu uzasadnioną wątpliwość co do istnienia w sprawie o sygnaturze akt I ZB 14/22 kierunkowego nastawienia sędziego, która zestawiona z przedmiotem rozstrzygnięcia prowadziłaby do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego. Podkreślić należy, iż wspomniana wątpliwość musi bowiem wynikać z pewnych okoliczności faktycznych, np. zachowania sędziego wyrażającego swój stosunek do sprawy, a nie zaś z regulacji prawnych konstytuujących ustrój sądownictwa.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[M. T.]

[ms]

